

Tuyển tập đề thi học sinh giỏi môn Ngữ Văn 7 có đáp án

BỘ ĐỀ HSG L7

Đề 1: Đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Bầu trời trên giàn mướp

(Hữu Thịnh)

*Thu ơi thu ta biết nói thế nào
sương mỏng thế ai mà bình tĩnh được
hứa hẹn bao nhiêu bầu trời trên giàn mướp
lúc hoa vàng thu mới chập chờn thu*

*ngỡ như không phải vất vả chi nhiều
sau tiếng sấm thế là trời mới mở
quả đã buông thủng thẳng xuống bờ ao
ta cứ tưởng đất sinh sôi thật dễ*

*trời thu xanh và hoa mướp thu vàng
thưa mẹ
những năm bom nơi con không thể có*

*bến phà con đã qua, rừng già con đã ở
gặp vật lúa nương con cũng viết thư về
nên không dám
dù một giây sao nhãng
bầu trời này từng dẫn dắt con đi.*

hai càng lên. Cứ hai càng ấy, tôi ra oai sức khỏe, đập phóng tanh tách liên tiếp một hồi gió tuôn thành từng luồng xuống bay tốc cả áo xanh, áo đỏ các cô Cào Cào đứng gần.

Lúc vào đầu, Bọ Ngựa cao nên lợi đòn. Hai gươm hấn bổ xuống đầu tôi chan chát. Nhưng đầu tôi đầu gối lim tôi lựa cách đỡ, không vắn gì hết. Còn tôi đoán người, tôi nhè bụng hấn mà đá, khiến có lúc hấn phải hạ gươm xuống đỡ, mất đà, đâm loạng choạng. Biết không chém được đầu tôi, hấn liền đổi miwngs ác, co gươm, quặp cổ tôi. Hấn định lách gươm nghiêng vào khe họng – chỗ hiểm, cuống họng tôi có khe thịt dễ đứt. Thấy thế nguy, tôi gỡ đòn, cúi xuống, thúc nhanh một răng rất sâu vào bụng hấn. Choáng người, Bọ Ngựa nhảy lộn qua lưng tôi. Tôi cũng chỉ đợi có thể. Vừa đúng là càng – lừa vào miếng võ gia truyền của nhà Đế, tôi lấy tấn, đá hậu đánh phách một đá trời giáng vào giữa mặt anh chàng. Chàng Bọ Ngựa kêu ngạo rú lên một tiếng bắn tung lên trời, rơi tọt ra ngoài võ đài, ngã vào đám đông xôn xao.

Gợi ý :

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
Đọc hiểu	1	Bài thơ được viết theo thể thơ tự do.	0.5
	2	Từ láy	0.5
	3	Bố cục của bài thơ: 2 phần	0.5
	4	Làn sương mỏng	0.5
	5	Lời con nói với mẹ	0.5
	6	Biểu cảm	0.5
	7	Mùa thu	0.5
	8	Vẻ đẹp của khung cảnh thiên nhiên mùa thu qua hình ảnh bầu trời xanh và giàn mướp hoa vàng.	0.5
	9	Nội dung chính của hai khổ sau: Nỗi niềm xúc động của tác giả khi đối diện với khung cảnh hiện tại và hoài niệm về quá khứ.	1.0
	10	Trời thu xanh và hoa mướp thu vàng là những hình ảnh đẹp, hài hòa về màu sắc. Sắc xanh của bầu trời và sắc vàng của hoa mướp mở ra không gian khoáng đạt, cao	1.0

		rộng, gọi sự bình yên, thanh thản, nhẹ nhõm trong tâm hồn con người.	
Phân Viết		<p>a. Yêu cầu về hình thức:</p> <p>- Bài viết có bố cục rõ ràng, không mắc lỗi chính tả, diễn đạt trôi chảy; văn phong trong sáng, có cảm xúc, đảm bảo đúng thể loại phân tích đặc điểm nhân vật.</p> <p>b. Yêu cầu nội dung: Đảm bảo một số vấn đề cơ bản sau:</p> <p>+) Mở bài</p> <p>- Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm và nêu đặc điểm chung về nhân vật Dế Mèn trong đoạn trích.</p> <p>+) Thân bài:</p> <p>- <i>Dế Mèn đĩnh đạc, chững chạc, lịch thiệp trong màn diện kiến võ sĩ Bọ Ngựa .</i></p> <p>+ Mèn đi trẩy hội hoa may cùng họ Chuồn Chuồn với hăm hở của một tráng sĩ và có cơ hội tham gia cuộc thi võ đả kén ai tài giỏi nhất đứng ra coi sóc việc chung trong vùng.</p> <p>+ Chưa lên võ đài, nhưng Mèn đã có vinh dự lớn "sơ kiến" võ sĩ Bọ Ngựa. Võ sĩ có "bước chân ngỗng", con mắt "đu đưa", lưỡi có "răng cưa". Hai lưỡi gươm lợi hại cấp bên mạng sườn. Hai sợi râu "phất lên phất xuống". Rất "hách dịch", đi đứng "ra lối quan dạng" tỏ vẻ ta đây, coi thiên hạ bằng nửa con mắt!</p> <p>+ Tại quán hàng cỏ, võ sĩ Bọ Ngựa đã "bỏ luôn" một nhát gươm vào đầu Mèn "đau điếng" vì cái tội đi đứng "đứng đĩnh" mục hạ vô nhân của Mèn. Mèn "đá hậu cú song phi" nhưng võ sĩ Bọ Ngựa đã né được!</p> <p>+ Dưới mắt Mèn thì Bọ Ngựa chỉ có "mấy miếng võ xoàng", "cái oai rom rác và lối bịch" ấy chẳng cần để mắt đến. Võ sĩ Bọ Ngựa là "cháu đích tôn cụ võ sư Bọ Ngựa", phen này sẽ tranh được "chân trạng võ", ai cũng sợ và tin như thế nên bác Cành Cạch đã hết lời khuyên Dế Mèn "mau mau tránh đi nơi khác...".</p>	

	<p>- <i>Dế Mèn trong cuộc đấu võ thực sự là một trang tuấn kiệt</i></p> <p>+ Lúc đầu Mèn chỉ “ ra oai sức khoẻ” hếch đôi càng mẫm bóng "đạp phóng tanh tách" tuôn ra những luồng gió lớn...Cả hai đã trải qua ba hiệp, cả hai võ sĩ xông vào nhau nhau ra đòn bằng tuy lực và sở trường của mình, với những thế đánh, những miếng võ cực hiểm nhằm đánh gục đối thủ.</p> <p>+ Hiệp một, lợi thế nghiêng về võ sĩ Bộ ngựa. Bộ Ngựa "cao nên lợi đòn" đã dùng hai gươm bổ xuống đầu Mèn những nhát "chan chát". Mèn dùng "đầu gối lim" để chống đỡ, đồng thời áp sát vào đánh gần, cứ "nhè bụng" Bộ Ngựa mà đá, khiến địch thủ phải "hạ gươm xuống đỡ, mắt đà đầu loạng choạng". Mèn đã đánh thập, đánh gần, công thủ mưu trí nên về sau giành được thế chủ động làm cho võ sĩ Bộ Ngựa rối loạn đấu pháp.</p> <p>+ Hiệp hai, Bộ Ngựa "đôi miếng ác", co gươm quắp cổ Mèn, "định lách gươm nghiêng vào khe họng" của Mèn, nơi có khe thịt dễ đứt! Mèn đã nhanh trí đôi công "cúi xuống, thúc nhanh một văng rất sâu vào bụng" Bộ Ngựa, làm cho địch thủ "choáng người".</p> <p>+ Hiệp ba, Bộ Ngựa thất thế hoàn toàn "nhảy lộn qua lưng Mèn". Và Mèn đã bôi một đòn hiểm, giáng một đòn quyết định, hạ đo ván cháu đích tôn cụ võ sư Bộ Ngựa. Mèn lấy tẩn, đá hậu đánh phách một đá trời giáng vào giữa mặt Bộ Ngựa làm cho hắn "rú lên" rơi tọt xuống võ đài. Đó là miếng võ gia truyền của họ nhà dế. Đám hội trở nên ồn ào nhốn nháo vì không ai ngờ võ sĩ Bộ Ngựa lại "thua nhanh và thua đau" như thế!</p> <p>=> Dế Mèn và Dế Trũi được đám hội tôn lên làm chánh, phó thủ lĩnh đứng đầu các làng trong vùng cỏ may. Cả hai được đám hội xô vào làm kiệu rước. Dế Mèn đã đạt tới vinh quang tột đỉnh trên con đường phiêu lưu. Cuộc</p>	
--	--	--

	<p>tranh hùng với võ sĩ Bọ Ngựa là một trang đời phiêu lưu của chú Dế Mèn đáng yêu.</p> <p>* Đọc chương "Tranh hùng với võ sĩ Bọ Ngựa", ta cảm thấy mình như đang được mục kích những cuộc giao đấu so tài của các trang hiệp sĩ thời trung cổ. Tô Hoài đã sử dụng rất hay một số từ ngữ về võ thuật như: giang hồ, võ đồng môn, song kiếm, chùy, lên tẩn, miêng võ, đường quyền, đá hậu, tranh leo giật giải..., gọi tả không khí đua tranh của khách giang hồ thượng võ. Qua đoạn văn này, ta thấy nhân vật Dế Mèn thật đáng yêu. Chú đã có một lối sống cao đẹp, đàng hoàng trước thiên hạ, dám đọ trí, đua tài với người đời. Không còn nữa một Dế Mèn hung hăng ngổ ngáo. Chỉ thấy bấy giờ, một Dế Mèn khiêm cung, độ lượng, biết trọng danh dự của mình. Khi ấy trước anh chàng Bọ Ngựa kiêu căng, Dế Mèn đã chiến thắng trong tiếng hoan hô cuồng nhiệt. Dế Mèn đánh thắng võ sĩ Bọ Ngựa đâu chỉ để tranh leo giật giải mà còn thể hiện một cách ứng xử của các hảo hán, anh hùng xưa nay:</p> <p style="text-align: center;"><i>"Anh hùng tiếng đã gọi rằng Giữa đường dẫu thấy bất bằng mà tha!"</i> ("Truyện Kiều" – Nguyễn Du)</p> <p>-) Nhân vật Dế Mèn trong "Tranh hùng với võ sĩ Bọ Ngựa" được xây dựng bằng những hình thức nghệ thuật đặc sắc.</p> <p>- Nghệ thuật tả loài vật, tả hoạt cảnh, lối kể chuyện có thắt, có mở, tạo đỉnh điểm cao trào của cuộc tranh hùng giữa võ sĩ Bọ Ngựa và Dế Mèn... vô cùng hấp dẫn.</p> <p>+ Tô Hoài đã quan sát các con vật hết sức kỹ lưỡng, tinh tế từ hình dáng bên ngoài, đến từng chi tiết, từng hoạt động. Ông khéo léo vận dụng các giác quan, chọn góc nhìn phù hợp, trình tự quan sát hợp lý để khắc họa nhân vật đúng với đặc điểm giống loài, hợp với cái nhìn trong trẻo, thơ ngây đầy khám phá của trẻ thơ. Tô Hoài có khả năng hóa thân vào sự sống của loài vật đồng thời lại thổi</p>	
--	--	--

	<p>vào thế giới loài vật sự sống của con người. Sự chung sống, hòa trộn của hai thế giới ấy tạo nên sức hấp dẫn mãnh liệt cho đoạn trích nói riêng và của tác phẩm nói chung. Dế Mèn trong “ Tranh hùng với võ sĩ Bọ Ngựa” trích “ Dế Mèn phiêu lưu ký” mang tính nhân hóa khi được khắc họa có hành động, ngôn ngữ, có đời sống nội tâm và được đặt trong những mối quan hệ mang tính xã hội...thể hiện tính cách người của nhân vật. Mèn có đời sống nội tâm phong phú với những suy nghĩ, ước ao, khát vọng và cả những toan tính đời thường. Điều đó khiến nhân vật mang đậm hơi thở cuộc sống, gần gũi với con người. Mèn khát khao cháy bỏng một khát vọng lên đường, để mỗi bước đi sẽ thấy một sự đổi thay, mỗi sáng mỗi chiều sẽ thấy một cảnh lạ, sẽ gặp gỡ nhiều người.</p> <p>+ Việc sử dụng phép nhân hóa và ẩn dụ đã khiến cho nhân vật Dế Mèn vô cùng sinh động. Dế Mèn - một thanh niên, sống có lý tưởng, coi thường tiền tài danh vọng, sẵn sàng xả thân, trừng trị kẻ hống hách, hăng say hoạt động để phụng sự lý tưởng được đặt cạnh Bọ Ngựa là hạng người kiêu ngạo khoác lác khiến cho thế giới loài vật hiện lên vô cùng hấp dẫn.</p> <p>+Với vốn sống phong phú, tài quan sát sắc sảo, nghệ thuật sử dụng ngôn ngữ giàu có và sáng tạo độc đáo Tô Hoài tạo ra chân dung nhân vật Dế Mèn và các loài vật khác vô cùng sinh động mở ra một thế giới nghệ thuật kỳ thú, vượt lên thời gian, đem lại niềm vui thích không chỉ cho trẻ em mà ngay cả với người lớn</p> <p>+) Kết bài: Khẳng định lại vẻ đẹp nhân vật Dế Mèn – tinh thần thượng võ của Mèn trong đoạn trích.</p>	
--	---	--

Đề 2: Đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

THỜI GIAN

*Thời gian qua kẽ tay
Làm khô những chiếc lá
Kỷ niệm trong tôi
Rơi như tiếng sỏi*

B. Nhấn mạnh, khẳng định thái độ thách thức chống lại tác động của thời gian.

C. Khẳng định sự bất tử của nghệ thuật.

D. Những sáng tạo nghệ thuật làm giàu đẹp cho tâm hồn con người.

Câu 9. Viết đoạn văn (Khoảng 5 – 7 dòng) bày tỏ quan điểm của em về việc sử dụng thời gian?

Câu 10. Nêu ý nghĩa của bài thơ? (Viết đoạn văn từ 5 – 7 câu)

II. Phần viết:

Có ý kiến cho rằng “Thơ ca bắt rễ từ lòng người, nở hoa nơi từ ngữ”. Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ qua bài thơ “ Ra vườn nhật nắng ” của Nguyễn Thế Hoàng Linh?

Ông ra vườn nhật nắng
Thơ thần suốt buổi chiều
Ông không còn trí nhớ
Ông chỉ còn tình yêu
Bé khẽ mang chiếc lá
Đặt vào vệt nắng vàng
Ông nhật lên chiếc nắng
Quầy nhẹ, mùa thu sang

Gợi ý

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
Đọc hiểu	1	Bài thơ được viết theo thể thơ tự do.	0.5
	2	Biểu cảm	0.5
	3	Ẩn dụ	0.5
	4	Những điều có sức sống mãnh liệt, trường tồn với thời gian.	0.5
	5	Sự tồn tại mãi mãi với thời gian	0.5
	6	Sự trôi chảy của thời gian làm thay đổi: khô những chiếc lá, làm lãng quên kỉ niệm (chỉ còn vang vọng như tiếng sỏi rơi vào lòng giếng cạn)	0.5
	7	Biểu tượng cho thiên nhiên và sự sống.	0.5
	8	Ca ngợi vẻ đẹp của đôi mắt – vẻ đẹp của tình yêu	0.5
	9	Biết quý trọng thời gian, trân trọng những gì đang có. - Sử dụng quỹ thời gian hiệu quả. - Sống trọn vẹn, có ý nghĩa trong từng phút giây của cuộc đời.	1.0

		- Lưu giữ giá trị của bản thân để nó trường tồn và nối tiếp ở thế hệ sau, khuất phục thời gian.	
	10	Thời gian sẽ xóa nhòa tất cả, thời gian tàn phá cuộc đời con người. Duy chỉ có cái đẹp của nghệ thuật và kỉ niệm về tình yêu là có sức sống lâu dài, không bị thời gian hủy hoại. Cái đẹp mãi trường tồn trước sự băng hoại, mài mòn của thời gian.	1.0
Phần viết		<p>* Yêu cầu về hình thức: Đảm bảo bố cục ba phần đầy đủ</p> <p>- Bài viết có bố cục rõ ràng, không mắc lỗi chính tả, diễn đạt trôi chảy; văn phong trong sáng, có cảm xúc, biết lấy tỳ văn học để chứng minh cho một nhận định lí luận văn học.</p> <p>* Yêu cầu về nội dung : Đảm bảo được một số nội dung cơ bản sau:</p> <p>+) Mở bài: Giới thiệu được vấn đề nghị luận và trích dẫn nhận định.</p> <p>+) Thân bài: - Giải thích ngắn gọn nhận định “thơ ca bắt rễ từ lòng người, nở hoa nơi từ ngữ” - Chứng minh: + Luận điểm 1: Bài thơ “Ra vườn nhật nắng” của Nguyễn Thế Hoàng Linh đã “ bắt rễ” từ tiếng lòng của đứa cháu nhỏ dành cho người ông đã già, không còn minh mẫn của mình. + Luận điểm 2: Bài thơ “ Ra vườn nhật nắng” của Nguyễn Thế Hoàng Linh nở hoa nơi từ ngữ. + Đánh giá, mở rộng + Rút ra bài học cho người sáng tác và người tiếp nhận.</p> <p>+) Kết bài: Khẳng định lại vấn đề nghị luận</p>	

Bài tham khảo

1.Mở bài

(Có thể bắt đầu từ những nhận định: Nhà văn Nga Lêônít Lêônốp nhận định: "Mỗi tác phẩm phải là một phát minh về hình thức và một khám phá về nội dung")

Andre Chenien từng nhận định "Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ, trái tim mới làm nên thi sĩ". Thật vậy, thơ ca là thế giới tâm hồn, tình cảm, là những rung cảm sâu sắc trước cuộc đời của nhà thơ; thơ ca thể hiện những tình cảm phong phú, những cung